

THEO PARA LEGT NA NOVEMBERVONNIS PEN NEER

Ten geleide:

Theo Para heeft kort na het veroordelend vonnis van 29 november 2019 in een radio interview met Biemla Gajadien van radio ABC, aangekondigd zijn pen te zullen neerleggen. Op 7 december schreef hij zijn laatste column in het dagblad De Ware Tijd. Theo Para heeft vele ingezonden stukken op Starnieuws gepubliceerd. Wij vroegen aan de arts en publicist Henry Does, de persoon achter de schrijversnaam Theo Para, onze lezers over zijn besluit te informeren.

De redactie

POLITICIDE EN EERHERSTEL

‘ Het liep mis met de 'revolutie' van 25 februari 1980, niet omdat de intrige van deze of gene factie binnen het regime mislukte, maar omdat een staatsgreep de intrige stelt boven de openbaarheid, het geweld boven de wet. Zonder openbaarheid verdwijnen de toetsing en verantwoording van bestuur. Zonder de wet kent het spel geen regels. Willekeur heeft er ruim baan. De macht is onvoorspelbaar. Wantrouwen is de winnaar. ...Suriname had vóór de staatsgreep, hoe matig ook

functionerend, zijn staatsrechtelijke en psychologische kaders, waarbinnen vreedzaam met politieke conflicten werd omgegaan. 25 februari 1980 - het 'liever schieten dan stemmen' – sloeg die kaders aan diggelen.

Ingrijpender dan de val van de gekozen regering, was het stukslaan van het morele fundament van het Surinaamse openbare leven. Het was nu toegestaan mensen te doden om politieke doelen te bereiken.' (*Wraak der wijsheid. Het verlangen van Suriname (pag.17,18)*, Theo Para, De Bezige Bij, 1998).

De folteringen en moorden van 8 december 1982 waren het meest barbaarse onderdeel van een totalitaire staatsgreep, waarmee de daders en hun entourage in één keer wilden afrekenen met hun rivalen binnen de militaire dictatuur én met het democratische protest van de arbeiders- en volksbeweging. Naast de gewelddadige ontvoeringen werden gebouwen van vakbeweging, radio en pers met legermaterieel in brand geschoten. De brandweer mocht niet blussen. Alle kranten, weekbladen, radio- en televisiestations werden door de zelfbenoemde Leider van de Revolutie, verboden of onder censuur geplaatst. De democratische rechten en vrijheden, met zoveel offers door de Surinamers op het kolonialisme veroverd, verdwenen onder de militaire laars. In haar

regeringsverklaring van 1 mei 1983 had de dictatuur het algemeen kiesrecht afgeschaft. Zij zou een 'Nationaal Democratisch Congres van relevante massaorganisaties' als volksvertegenwoordiging benoemen.

Politicide

Op 7 juli 2000 zou hoogleraar internationaal recht John Dugard, 'vader van de mensenrechten van Zuid Afrika', als Amicus Curiae van het Amsterdams Gerechtshof, in zijn uitgebreid rapport de foltering en moorden van 8 december 1982 kwalificeren als misdrijven tegen de menselijkheid. Misdrijven tegen de menselijkheid behoren met genocide en oorlogsmisdrijven tot de ernstigste internationale misdrijven. Bij misdrijven tegen de menselijkheid is sprake van ernstige misdaden, vanuit de staat gepleegd, waarbij sprake is van systematische vervolging en ontrecting van mensen op grond van bijvoorbeeld etnische afkomst of politieke overtuigingen. Naast de decembermoorden vonden onder de dictatuur andere ernstige schendingen van de mensenrechten plaats, van liquidaties (politie-inspecteur Gooding) tot massaslachtingen op onschuldige burgers, vrouwen en kinderen, zoals die van 29 november 1986 in Moiwana. Bij dit soort afgrijselijke misdaden huist, volgens wetenschappelijke onderzoekers, in de dadersziel het

aangematigde recht willekeurig te mogen beschikken over leven en dood van de medemens. De vijftien voormannen van de democratie wilden dat de machthebbers hun belofte voor verkiezingen in 1982 gestand deden. Ze wilden voor de Surinamer gerespecteerd zien, het recht op leven, op psychische en fysieke integriteit, op vrije meningsuiting en vergadering, op politieke activiteit, op recht en menselijke vrijheid. Om die humane overtuigingen werden zij gefolterd en vermoord. Onderzoekers noemen dit soort misdrijven tegen de menselijkheid ook politicide, mensen vermoorden omdat ze politiek anders denken.

Tactiek van omkering

Het totalitarisme, het toe-eigenen van de absolute macht, intimideert en wil moedig lijken, maar het is de staatsvorm van de lafheid. Het durft immers tegenspraak niet aan. De Slager van Bastion Veere durfde niet voor zijn daden en doelen van 8 december 1982 uit te komen. Hij fabriceerde een vals alibi. Op de graven van de slachtoffers staat 9 december 1982 in plaats van hun werkelijke sterfdag 8 december 1982, omdat hun nabestaanden in hun kwetsbaarheid waren voorgelogen door de machthebber. De valse alibi gold voor de nacht van 8 op 9 december, nadat de moorden al waren gepleegd. De hoofddader gebruikte de tactiek

van de omkering, hij schoof zijn schuld in de schoenen van zijn slachtoffers. Zij werden niet zonder vorm van proces gemarteld en vermoord maar 'op de vlucht neergeschoten'. Hij dwong persoonlijk twee slachtoffers met het instrument van (psychische)foltering tot valse zelfbeschuldigingen. Op de televisie hield hij de bevolking voor dat de slachtoffers schuldig waren aan een poging tot staatsgreep, aangestuurd door het buitenland. Eerst was het Nederland, later werd het de CIA. Terwijl juist de dictatuur de Surinaamse staat van haar neutraliteit had beroofd en tot partij in het nationale conflict had gemaakt. Ideologen en geheime diensten van vreemde, dictatoriale mogendheden deden als 'kameraden' mee in de laster tegen en repressie van de democratische volksbeweging. Niet de slachtoffers, maar de dictatuur collaboreerde achter de schermen met vreemde mogendheden.

Niemand staat boven de wet

Moedige nabestaanden, hun kundige advocaten en solidaire landgenoten, hadden in 2000 de verjaring van de decembermoorden door het Hof van Justitie doen stuiten. Tegen de stroom van vertragingstechnieken, intimidatie, laster en machtsmisbruik (zelfamnestiewet, artikel 148) in, volgde de lange mars van het Surinaamse strafrecht. Op 29 november 2019, bijna 37

jaren na de historische misdaden, luidden de drie vrouwelijke rechters van de Krijgsraad met hun vonnissen het einde in van de lange nacht van leven in de leugen en de cultuur van straffeloosheid. Zij openden de deur voor het openbare leven naar weer een leven in recht en waarheid. Zij hadden de rechtsstaat bekrachtigd, maar hun veroordelende vonnis markeerde ook een verbijsterende realiteit: de Surinaamse staat is partieel verstrengeld met de georganiseerde misdaad, een fenomeen dat als een nasleep van de misdrijven tegen de menselijkheid kan worden begrepen. De rechters schreven geschiedenis, onuitwisbaar gedocumenteerd in het toegankelijke digitale wereldgeheugen van de democratische wereldpers: niet eerder had de rechterlijke macht van een land de persoon van de zittende president van dat land veroordeeld voor moord! Geen beter bewijs van haar onafhankelijkheid en integriteit, van het niet aan de politieke leiband van de machthebber lopen, zoals het geval is in ALBA-staten als Venezuela en Cuba, of in Rusland en China, allen supporters van het paarse dadersregime. De Krijgsraad in Suriname heeft zonder aanzien des persoons gevonnist. Niemand staat boven de wet! Suriname zal lang stilstaan bij dit historische vonnis (140 pagina's!), ook volgende generaties zullen het kennen. Het zal worden gepubliceerd. Tegen de

intimidatie, omkering en laster in ('politiek proces', 'gekoloniseerd', 'gerechtelijke staatsgreep'), zal het breed worden verspreid, gelezen en besproken; op scholen, in bedrijven, in professionele verenigingen, maatschappelijke organisaties, vakbeweging, politieke partijen, in district en binnenlanden, in de media. Ik weet van het voornemen van juristen het vonnis, met verklarende toelichtingen, in boekvorm uit te geven. Eindelijk kunnen onweerlegbaar de feiten spreken!

Novembervonnis

Wie gelooft dat het historische vonnis van 29 november ging over het electorale lot van één individu, heeft er niets van begrepen of getracht geblinddoekt te kijken. De fundamentele betekenis van het novembervonnis ligt in de waarborging van het recht op leven, van het recht op lichamelijke en geestelijke integriteit, van het recht op mensenrechten, ongeacht politieke mening of levensovertuiging. Het novembervonnis werpt licht op het ernstige en langdurige morele leed dat de nabestaanden van de slachtoffers is aangedaan en nog schaamteloos wordt aangedaan. Kinderen die zonder hun vader moesten opgroeien. Moeders die overleden in het besef van de straffeloze moord op hun zonen. Echtgenoten die van hun levenspartners werden beroofd. Broers en zussen die hun broers zinloos vermoord wisten. Het

novembervonnis heeft ook onthuld wie verantwoordelijk was voor de giftige, zelfzuchtige verdeel- en heerstactiek van de omkering, voor de morele fraude. Het novembervonnis markeerde in aansluiting op de oprichting van het Nationaal Monument Bastion Veere – 8 december 1982, tien jaren geleden, het definitieve en onweerspreekbare eerherstel voor mijn strijdmakker Bram Behr en de veertien andere voorvechters van de vrijheid en menselijke waardigheid. In diep respect voor de moed en professionele integriteit van de auditeur-militair en de rechters, voor de morele veerkracht van de nabestaanden, hun advocaten, de mensenrechtenorganisaties en allen die hen hielpen dragen, restte mij na het novembervonnis - na de lang bevochten overwinning van de waarheid - de diepst mogelijke buiging als columnist (Theo Para), het neerleggen van de pen.

Henry Does